توسعه ایرانی
روزنامه صبح
سیاسی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب امتیاز: موسسه اطلاع‌رسانی و خبرگزاری ایلنا
مدیر مسئول: مسعود حیدری
زیر نظر شورای سردبیری
مدیر بازرگانی و روابط عمومی: مرتضی بلوکی

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۶۶۹۵۶۶۰۰(۰۲۱)
نشانی سایت: toseeirani.ir
اینستاگرام: @tosee.irani
ایمیل: toseeirani@gmail.com

روسیه و ترکیه رفقای راهبردی نفتی و گازی و بهره‌برداران از آتش‌بس قره‌باغ هستند؛

ایران؛ پیشنهاددهنده شبکه انرژی خزر و مطرود آن!

یک کارشناس بین‌الملل حوزه انرژی گفت: در واقع توافق اخیر در آتش‌بس قره‌باغ این هشدار را می‌دهد که پیشنهاد ایران برای شبکه انرژی خزر را قرار است روسیه و ترکیه و سایر کشورها از مسیری غیر از ایران شروع و اجرایی کنند.

محمود خاقانی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره پایان جنگ قره باغ و بهره‌برداری‌های انرژی کشورهای درگیر و همچنین جایگاه انرژی ایران در منطقه مورد مناقشه گفت: بسیاری شاید به دلیل گذر زمان این نظریه را باور نکنند ولی واقعیت این است که بیشترین مشکلاتی که ما امروز در اقتصاد و روابط خارجی کشور تجربه می‌کنیم، ناشی از سیاست‌های پوپولیستی دولت نهم و دهم است که موجب خلق کاسبان تحریم در ایران شد. ورود ترامپ به کاخ سفید نیز این زنگ خطر را به صدا درآورد که اینگونه سیاستمداران عوام‌فریب باز هم روی کار بیایند، اکنون شاید شکست ترامپ در انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا پایانی برای عوام‌فریبی و روی کار آمدن نظام‌های عقلایی باشد. یکی از موارد سیاست‌های عقلایی همین نقشی بود که ایران قرار بود در صلح قفقاز بین جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان ایفا کند.

انرژی برای صلح به کجا رسید؟

وی ادامه داد: در دولت هشتم طرحی تحت‌عنوان «انرژی برای صلح» تعریف شد که در چارچوب طرح مذکور ایران با جمهوری آذربایجان معاوضه گاز با گاز (واردات گاز از جمهوری آذربایجان در آستارا و تحویل گاز به جمهوری خودمختار نخجوان) و معاوضه گاز با برق با جمهوری ارمنستان را توافق و اجرایی کرد. در آن زمان نیروگاه اتمی ارمنستان به دلیل زلزله آسیب شدید دیده بود و اروپا خواهان تعطیلی این نیروگاه بود. طرح «انرژی برای صلح» در سال ۱۳۸۳ مورد حمایت بسیاری از کشورها قرار گرفت و اجرایی شد. اما، در همان زمان برخی کشورها که این روزها در جنگ قره‌باغ ایفای نقش می‌کنند، با حمایت‌های نظامی، تدارکاتی و یا با سکوت و اقدام و عمل‌های پنهان با این طرح موافق نبودند و کارشکنی می‌کردند، این طرح در دولت هشتم شروع و تقریبا در پایان دولت هشتم به اتمام رسید، ولی میوه آن را دولت نهم چید و افتتاح کرد. اما متاسفانه آنطور که باید و شاید در چارچوب دیپلماسی انرژی طراحی شده و مورد نظر دولت هشتم در دولت نهم و دهم پیگیری نشد بلکه به فراموشی هم سپرده شد.

جنگ قره‌باغ و سیاست تحریک احساسات ملی‌گرایانه

این کارشناس بین‌الملل حوزه انرژی تصریح کرد: دولت‌ها به ویژه دولت‌هایی که مادام‌العمر هستند وقتی که با مشکلات داخلی وسیع دست به گریبان می‌شوند دنبال راه فرار برای بقا می‌گردند. پس از شیوع کرونا تقریبا تمام دولت‌های مادام‌العمر در منطقه بدلیل مشکلات اقتصادی با نگرانی شورش‌های مردمی دست به گریبان بوده و هستند. بنابراین سیاست تحریک احساسات ملی‌گرایانه مردم یکی از راه‌های حصول اطمینان از بقای دولت مادام‌العمر شان است.

غول‌های نفتی مشوق جنگ!

وی گفت: در واقع دولت‌های شرکت‌های چندملیتی نفتی در جمهوری آذربایجان دلایلی داشتند که دولت باکو را برای حمله و شروع جنگ قره‌باغ تشویق و حمایت کنند. در واقع ترکیه به تنهایی در مقام حمایت از جمهوری آذربایجان وارد جنگ نشد و ارمنی‌ها که با روسیه توافق دفاعی داشتند از عدم جدیت و حمایت روسیه برای دفاع از ارمنستان شوکه شدند و گفتند که پهپادهای اسرائیلی در گیر جنگ با ارمنستان هستند. کشورهایی مثل انگلیس که شرکت نفتی بی‌پی نقش مهمی در جمهوری آذربایجان ایفا می‌کند و نیز حداقل ۵۱ درصد سرمایه‌گذاری‌های خارجی در جمهوری آذربایجان را سرمایه‌گذاران انگلیسی در اختیار دارند، سکوت کرده و پشت پرده با روسیه، ترکیه و دولت باکو موضوع را پیگیری می‌کردند. در واقع به نظر می‌رسد که در طرحی که باید منتظر ماند تا ابعاد بیشتر آن باز شود دولت باکو تشویق به شروع جنگ شد و دولت ارمنستان که چنین انتظاری نداشت شوکه شد.

برندگان و بازندگان یک مناقشه

خاقانی خاطرنشان کرد: در این جنگ مردم ارمنستان و جمهوری آذربایجان بازندگان واقعی بودند. دولت باکو توانست با تحریک احساسات ملی‌گرایانه تمام ناکامی‌های اقتصادی و غیره خود را مخفی کند و مدعی شود که برنده جنگ بوده است. ولی توافقی که برای آتش‌بس امضا شد؛ به نظر بسیاری از کارشناسان دستاورد مهمی برای باکو نبود و نیست. این طرح در همان سال ۱۳۸۳ و قبل از آن که ایران طرح انرژی برای صلح را مطرح کرد با باکو و ایروان مطرح شده بود. ایران در آن زمان سعی بسیار کرد تا خط آهن ایران به روسیه از مسیر جلفا را فعال کند؛ ولی دولت‌های ذینفع اروپایی و حتی روسیه علاقه‌ای نشان ندادند. به همین دلیل در دولت هشتم ایران با احداث یک جاده ویژه بین آستارا و نخجوان میان باکو و نخجوان اتصال برقرار کرده بود و بالغ و رادید و غیره در این راستا به مردم جمهوری آذربایجان و نخجوان تسهیلات بسیاری داد که هنوز برقرار است.

لیر ترکیه و باخت ترامپ مهر پایان جنگ را زدند؟

وی در ادامه توضیح داد: برخی کارشناسان معتقدند سقوط لیر ترکیه، باخت ترامپ در انتخابات، وضعیت بازار نفت و مشکلاتی که لندن و اروپا با آن دست به گریبان هستند ممکن است ایروان، باکو، مسکو و آنکارا را به بی‌نتیجه بودن جنگ و اعلام آتش‌بس متقاعد کرده باشد. این نکته را باید مورد توجه قرارداد که در طول تاریخ ارمنی‌ها و مسلمانان در ایران و جمهوری آذربایجان در همین منطقه قره‌باغ و سایر مناطق با هم زندگی می‌کردند و دوست، همسایه و شریک تجاری بودند. آنچه آنها را جدا کرد سیاست دول خارج از منطقه بود که در آن زمان ارمنستان را حمایت و تحریک کردند که مسلمانان آذری را از منطقه قره‌باغ بیرون کنند، امروز وقتی رئیس جمهوری ارمنستان می‌گوید ناگزیر توافق تلخی را قبول کرده است در واقع بهای اشتباه دولتمردان پیشین را می‌دهد.

پیام روسی پایان جنگ

این کارشناس بازار نفت با بیان اینکه روسیه و ترکیه رفقای راهبردی نفتی و گازی هستند، گفت: باید توجه داشت که روابط روسیه با ایران یک روابط راهبردی، تاکتیکی و مقطعی است و هر زمان که منافع روسیه ایجاب کند به تهران نزدیک و هر زمان ایجاب کند از تهران دور می‌شود. اما، از آنجا که روزانه نزدیک به یک میلیون بشکه نفت خام روسیه از مسیر دریایی ترکیه از دریای سیاه به دریای مدیترانه وارد می‌شود و مسیرهای خطوط لوله گاز روسیه از ترکیه عبور می‌کنند و علاوه بر آن در کنسرسیوم‌های نفتی و گازی جمهوری آذربایجان مشارکت دارند روابط‌شان راهبردی و استراتژیک است و با هم در موضوع قره‌باغ همکار بوده و هستند. بنابراین منافع دولی که در کنسرسیوم‌های نفتی جمهوری آذربایجان مشارکت دارند و همچنین روسیه و ترکیه ایجاب می‌کند که وابستگی جمهوری آذربایجان برای ارتباط بین باکو و نخجوان از طریق جمهوری اسلامی ایران کمتر بشود و به نظر می‌رسد توافق آتش‌بس اخیر این پیام را دربردارد.

نقش ایران انکارناپذیر است

وی با اشاره به نقش ایران تاکید کرد: شرایط دوران کرونا و پساکرونا در اقتصاد انرژی تولید و صادرات نفت‌خام و گاز طبیعی حوزه دریای خزر به نحوی است که نمی‌توان نقش ایران را انکار کرد. زیرا قیمت تمام‌شده برای تولید نفت و گاز در منطقه خزر و قفقاز گران و مسیر ایران از نظر اقتصادی و حفظ محیط زیست بهترین است.

شبکه انرژی خزر ناجی قره‌باغی‌ها شد؟

خاقانی در ادامه به جلسات سال‌های گذشته برای حل موضوع قره‌باغ پرداخت و گفت: در دسامبر ۲۰۱۴ در نشستی که به این منظور با حمایت سازمان ملل و منشور انرژی (ECT) در عشق‌آباد برگزار شد، با پیشنهاد ایران درباره در نظر گرفتن این واقعیت که موضوع تبدیل گاز به برق و صادرات برق راه‌حلی مناسب برای منطقه است، زمینه لازم فراهم آمد تا کارشناسان از سوی میزبان در نشست مذکور در سخنرانی‌های‌شان در ارتباط با پیشنهادهایی که قبلا به ایران و سازمان همکاری اقتصادی اکو داده شده بود «طرح شبکه انرژی خزر» را مطرح کنند که بسیار مورد استقبال قرار گرفت. متعاقبا موضوع ضرورت مطالعه طرح مذکور طی پیشنهادی به وزارت نیرو در ایران ارائه شد که متاسفانه پیگیری نشد. واقعیت این است که طی چند سال اخیر فناوری تبدیل گاز به برق و انتقال از طریق کابل‌های برق مستقیم با ولتاژ بالا (HVDC) چنان پیشرفتی داشته که به‌طور مثال در حال حاضر راندمان تولید برق تا ۶۰ درصد بهینه شده است. اکثر کارشناسان هم عقیده هستند که با توجه به سرمایه‌گذاری‌های خوبی که در زمینه پژوهش برای دستیابی به فناوری‌های بهتر شده است، درصد راندمان تولید و انتقال برق از این هم بهتر خواهد شد.

وی یادآور شد: متاسفانه در ایران طرح کلان و برنامه کلان انرژی برای کشور نداریم و وزارت و نیرو و وزارت نفت رقابت می‌کنند تا همکاری. برخی معتقدند که فروش گاز طبیعی از طریق خط لوله به کشورهای همسایه به دلیل پایین بودن راندمان تولید برق در نیروگاه‌های ایران مقرون به صرفه‌تر از تبدیل گاز به برق است. در حالی که وزارت نیرو و بخش خصوصی می‌توانند با مشارکت در تولید در بخش پایین‌دستی صنعت انرژی کشور با صاحبان فناوری برای افزایش راندمان تبدیل گاز طبیعی ایران و منطقه خزر به برق و صادرات آن به جای صادرات گاز طبیعی از طریق خط لوله و غیره به اقتصاد انرژی ایران و منطقه کمک کنند. به همین دلیل به ابتکار اتاق بازرگانی، دانشگاه تهران و یک شرکت اسکاتلندی در ۲۰ ژوئن ۲۰۱۶ توافق‌نامه‌ای در تهران امضا شد که براساس آن پلتفرمی ایجاد شد تا طرح شبکه انرژی خزر (Caspian Energy Grid–CEG) را پس از جلب و جذب حمایت مالی و صنعتی لازم مطالعه کنند.

وی تاکید کرد: متاسفانه در دولت نهم و دهم و بعد در دولت یازدهم و امروز در دولت دوازدهم اهداف تعریف شده در دیپلماسی انرژی دولت هفتم و هشتم پیگیری نشد و به دست فراموشی سپرده شد. در واقع توافق اخیر در آتش‌بس قره‌باغ این هشدار را می‌دهد که پیشنهاد ایران برای شبکه انرژی خزر را قرار است روسیه و ترکیه و سایر کشورها از مسیری غیر از ایران شروع و اجرایی کنند که لازم است این موضوع در ایران با جدیت مورد بازنگری و اقدام و عمل لازم قرار گیرد.

خبر اقتصادی

افزایش ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومانی خودروهای خارجی
قیمت خودرو دوباره صعودی شد

نایب رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران خودرو گفت: در چند روز گذشته و با پایین آمدن قیمت دلار، قیمت خودرو بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش داشت، اما با افزایش دوباره نرخ ارز، قیمت خودرو نیز دوباره حدود ۵ تا ۶ درصد بالا رفته است. اسد کرمی، در گفت‌وگو با ایلنا در مورد افزایش قیمت خودروهای خارجی خاطرنشان کرد: خودروهای خارجی نیز حد ۴۰ تا ۵۰ میلیون افزایش قیمت داشتند. قیمت سراتو ۴۰ میلیون، تیوولی ۵۰ میلیون و سانتافه ۵۰ میلیون تومان افزایش داشته است. قیمت ماشین‌های سنگین نیز ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان رشد یافت.

برگزاری نهمین کمیته مشترک تجاری ایران و پاکستان در تهران

معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران در سفر به پاکستان، با معاون وزیر امور اقتصاد پاکستان دیدار و در خصوص برگزاری نهمین کمیته مشترک تجاری دو کشور به میزبانی وزیر صنعت، معدن و تجارت طی یکماه آینده در تهران، گفتگو کردند. به گزارش ایلنا، حمید زادبوم در حاشیه سفر هیات بلند پایه جمهوری اسلامی ایران به ریاست وزیر امور خارجه کشورمان به اسلام آباد، با اعزاز آدار، معاون وزیر امور اقتصادی پاکستان در خصوص برگزاری نهمین کمیته مشترک تجاری دو کشور ملاقات و گفتگو کرد. در این دیدار ضمن طرح و بررسی محورهای مهم تجارت و سرمایه‌گذاری و حمل‌ونقل دو کشور، مقرر شد نهمین نشست کمیته مشترک تجاری دو کشور طی یک ماه آینده به میزبانی وزیر صنعت، معدن و تجارت در تهران برگزار شود و همزمان نیز پنجمین نشست کمیته مذاکرات تجارت آزاد بین ایران و پاکستان، با مسئولیت سازمان توسعه تجارت ایران، در تهران تشکیل شود.

وعده وزارت صمت برای کاهش قیمت پوشک

معاون دفتر برنامه‌ریزی تامین، توزیع و تنظیم بازار وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) وعده داده که قیمت پوشک بچه به صورت تدریجی کاهش خواهد یافت. به گزارش ایسنا، سعید صارمی گفت: در حوزه تولید پوشک بچه مشکلی نداریم، اما ۷۰ درصد از مواد اولیه تولید پوشک وارداتی و متاثر از نرخ ارز است و به علت کمبود این مواد قیمت پوشک در هفته‌های اخیر بالا رفته بود. وی افزود: مقرر شد ترخیص این مواد از گمرکات به صورت اعتباری انجام شود و بانک مرکزی ارز مورد نیاز برای این موضوع را نیز تامین کند. همچنین در راستای قطع وابستگی و خودکفایی تمهیدات لازم برای تولید داخلی مواد اولیه پوشک که امکان تولید داخل دارند انجام شده است.

طلای جهانی صعودی شد

قیمت طلا در معاملات روز چهارشنبه بازار جهانی تحت‌تاثیر ضعیف شدن ارزش دلار و نگرانی‌ها نسبت به روند افزایش موارد ابتلا به ویروس کرونا در آمریکا و چالش‌های لجستیکی تولید واکسن، اندکی افزایش یافت. هر اونس طلا برای تحویل فوری با ۰.۳ درصد افزایش، به ۱۸۸۲ دلار و شش سنت رسید. در بازار معاملات آتی آمریکا، هر اونس طلا با ۰.۲ درصد افزایش، به ۱۸۸۰ دلار و ۲۰ سنت رسید. شاخص دلار با ۰.۱ درصد کاهش در برابر سبدی از ارزهای رقیب، طلا را برای خریداران غیر آمریکایی ارزانتر کرد. در بازار سایر فلزات ارزشمند، هر اونس نقره برای تحویل فوری با ۰.۸ درصد افزایش، به ۲۴ دلار و ۴۰ سنت رسید. هر اونس پلاتین برای تحویل فوری با ۰.۶ درصد افزایش، ۸۸۸ دلار و ۶۶ سنت معامله شد. هر اونس پالادیم برای تحویل فوری با ۰.۵ درصد افزایش، به ۲۴۶۵ دلار و ۹۵ سنت رسید.

خبر

در حاشیه جلسه دولت مطرح شد
توضیحات دژپسند درباره آخرین تحولات بازار سرمایه

وزیر اقتصاد گفت: تا آخر سال شرکت‌هایی به عنوان عرضه اولیه در بورس عرضه می‌شوند.

به گزارش ایسنا، فرهاد دژپسند دیروز در حاشیه جلسه هیأت دولت در جمع خبرنگاران اظهار کرد: نوسان در ذات بازار سرمایه و بازار سهام است. به عبارت دیگر این بازار عمدتا بر رفتار سهام‌داران و عرضه کنندگان سهام بازمی‌گردد. دولت با قواعدی که تعریف می‌کند، سعی دارد این نوسانات به سمتی برود که تحرکات به بازار قابل رشد تبدیل شود.

وی ادامه داد: در تمام دوره‌ها بازیگران این عرصه نقش موثری در چارچوب قواعد و مقرراتی که توسط شورای عالی بورس تصویب می‌کند، دارند. اخیرا یکسری مواردی مطرح شد که بر بازار اثر گذاشت. یکی از موارد این بود که مطرح شد نرخ سود بانکی می‌خواهد افزایش پیدا کند. همه فعالان بازار دیدند که رئیس کل بانک مرکزی تکذیبش کرد. بحثی است که نرخ سود بین بانکی مقداری بالا رفته که درست است؛ داریم برنامه‌ریزی می‌کنیم از این روند جلوگیری کنیم.

دژپسند گفت: برخی التهابات به دلیل اظهار نظرهای مداخله‌گرانه‌ای است که در برخی امور بازار سرمایه صورت گرفته است. این موضوع به نظر من سبب می‌شود سهامداران حقیقی و خرد دچار زیان و خسران شوند. اگر ما مدافع منافع سهامداران خرد هستیم باید از اظهار نظرهایی که مداخله ایجاد می‌کند به شدت پرهیز کنیم. وی افزود: برای برخی سهامداران این نگرانی ایجاد شد که این شاخص روندی کاهنده داشته باشد. باید توجه داشته باشیم آنچه که ما را امیدوار می‌کند برنامه‌های ما برای عرضه است. وی گفت: سازمان بورس برنامه‌ای دارد که تا پایان سال جاری می‌تواند صد شرکت به صورت عرضه اولیه را عرضه کند. این موضوع بدین معنا است که خوشبختانه استقبال و اقبال خوبی وجود دارد بنابراین کسانی که در بازار سرمایه وارد می‌شوند باید با دقت عمل کنند.

دژپسند خاطرنشان کرد: اوراق برای تامین مالی دولت نیست. بازار سرمایه ظرفیت‌هایی دارد. بازار بدهی جزئی از بازار سرمایه است.

وی گفت: تصمیم این است که تمام واگذاری‌های ما در دولت در بازار بورس صورت بگیرد. این به خاطر نقش و اهمیت بازار بورس و در راستای تبیین اهمیت بازار بورس و سرمایه است.

وزیر اقتصاد و دارایی اظهار کرد: مطالعه، مشاوره و معامله جمله همیشگی من است که باید در بازار سرمایه سرلوحه کارمان باشد. الان خوشبختانه بازارمان بازارگردان دارد. یکی از ویژگی‌های بازار سرمایه این است که نقدشوندگی‌اش بالا برود. یعنی من به هر دلیلی اراده کردم سهمم را بفروشم با سهولت این کار را بکنم. بنابراین ان‌شاءالله برنامه داریم این بازار مدرن‌تر شود و امیدواریم بتوانیم نوسانات را به حداقل برسانیم.

وی گفت: هنوز معتقدیم نوسانات منفی اثر منفی بر بازار می‌گذارد که امیدواریم به حداقل برسد.

تجمع سهامداران مقابل سازمان بورس

دیروز در حالی وزیر اقتصاد در حاشیه هیأت دولت از چشم‌انداز آتی بورس سخن گفت که گروهی از سهامداران بورس در سومین روز متمادی مقابل سازمان بورس در تهران تجمع کرده بودند تا اعتراض‌شان را نسبت به کاهش روزافزون شاخص بورس

مطرح کنند. آنها با سر دادن شعارهایی خواهان رسیدگی به این وضعیت شدند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایلنا، تعدادی از سهامداران معترض که اغلب از سهامداران خرد بازار محسوب می‌شوند باز هم صبح دیروز مقابل سازمان بورس و اوراق بهادار در منطقه ونک تجمع کردند.

پس از دعوت گسترده دولت از مردم برای سرمایه‌گذاری در بورس، کدهای بورسی به طور قابل توجهی افزایش یافت و برخی از مردم با فروش اموال خود در این بازار سرمایه‌گذاری کردند و با رشد بی‌سابقه، شاخص در مردادماه به بالای ۲ میلیون واحد رسید اما از اواخر مردادماه شاهد ریزش بازار بودیم به طوری که روز چهارشنبه شاخص در کانال یک میلیون و ۲۰۰ هزار واحد قرار گرفت. دولت هر چند وعده‌هایی برای تقویت و حمایت از بازار و سهامداران خرد داده اما تاکنون به اجرا نرسیده است و از این رو سهامداران خرد که خود را بازنده این بازار می‌دانند در چند هفته گذشته نسبت به تجمع مقابل مجلس و سازمان بورس اقدام کرده‌اند.